

Namnens dynamik

Utvecklingstendenser och drivkrafter inom nordiskt namnskick

Handlingar från den trettonde nordiska namnforskarkongressen i Tällberg 15–18 augusti 2003

Redigerade av Staffan Nyström

With summaries in English or German

NORNA-FÖRLAGET

Uppsala 2005

IVAR UTNE

Utenlandske navneskikker og den nye norske personnavnloven

Behov og bestemmelser

1. Innledning

På kongressen var det en nær sammenheng mellom Guro Reisæters foredrag (Reisæter 2004) og dette. Hun tok opp forholda for fjernkulturelle innvandrere i Norge under den gamle norske navnloven som gjaldt fram til 1.1.2003, *Lov 29. mai 1964 nr. 1 om personnavn, med endringer*. Hun la vekt på hvordan navneskikker hos innvandrere ble møtt hos norske myndigheter.

Mitt foredrag handler om hvordan det ble tatt hensyn til innvandrernes navneskikker da den nye loven ble utforma. Hovedvekt ligger på behandling av muslimske og tamilske navneskikker. Somaliske skikker, som Guro Reisæter omtalte, følger i hovedsak de muslimske. Alle disse skikkene omtaler jeg her samla som navneskikker hos fjernkulturelle innvandrere.

Framstillinga bygger dels på min deltakelse i arbeidsgruppa som laga lovforslaget, og dels på hva som skjedde videre i prosessen fram til endelig lov, bl.a. i høringene (= remissyttranden) og i drøftingene i Justisdepartementet (JD) og i Stortinget (= riksdagen, folketinget). Dessuten tar jeg opp hvordan erfaringene er med behandling av de samme navneskikkene under den nye loven, *Lov 2002-06-07 nr 19: Lov om personnavn (navneloven)*. Her bygger jeg på henvendelser fra saksbehandlere og på navnevedtak.

Mange av referansene er til dokumenter som fins både på papir og

på internett. Derfor inneholder noen av referansene opplysninger om både punkter og sidetall.

2. Generell oversikt

Sentrale trekk ved den nye loven kom til uttrykk i tittelen på utredninga som inneholdt lovforslaget. Den het *Lov om personnavn. Tradisjon, liberalisering og forenkling* (NOU 2001:1). *Tradisjon* vil si videreføring av navneskikker fra egen kulturell bakgrunn. *Liberalisering* innebærer færre begrensninger for navneformer og i særrettigheter til navn, og mer ansvar til brukerne, særlig for navneformer. *Forenkling* vil si vekt på generelle regler og avgjørelser uten omfattende undersøkelser, pga. liberalisering.

For innvandrere vil dette si:

- a) økte muligheter for å føre videre etternavnsskikker, i praksis særlig bruk av fornavn som etternavn og mellomnavn
- b) mindre krav til dokumentasjon fra hjemlandet, dvs. færre regler med slike krav
- c) mest mulig like regler for innvandrere og folk med norsk navnetradisjon.

En kort oversikt over loven fins i Utne 2002a. Se ellers Rundskriv G-20/2002.

I det følgende tar jeg opp noen generelle prinsipper som det ble lagt vekt på med hensyn til fjernekulturelle innvandrere. Det vil si lik behandling av personer (pkt. 2.1) og ulik behandling av navn (pkt. 2.2). Dessuten fikk prinsipper om likestilling mellom kjønn også betydning for denne målgruppa (pkt. 2.3). På kongressen ble det stilt mange spørsmål knyttet til disse prinsippene. Derfor er framstillinga om dette noe utbygd i forhold til foredraget på kongressen.

I del 3 blir det nærmere omtale av enkeltbestemmelser.

2.1. Lik behandling av personer

Som en del av forenklinga ble det lagt vekt på at flest mulig av bestemmelsene i loven skulle være like for innvandrere og folk med norsk familiebakgrunn, pkt. 2.1.1. Likebehandlinga ble og motivert ut fra ikke-diskriminering, pkt. 2.1.2. Lik behandling førte til liberalisering når det gjaldt hvilke fornavn folk kunne få. Men det etablerte norske prinsippet om beskyttelse av etternavn ville fortsatt gjelde, og det ville bli likt for alle uansett kulturbakgrunn. I noen grad ble også dette liberalisert, jf. pkt. 3.1 og 3.6.

Mange regler som ble ført inn i loven for å gjøre det mulig for innvandrere å føre videre sine navneskikker i Norge, vil i praksis være lite aktuelle for folk med norsk familiebakgrunn, f.eks. bruken av fornavn som etternavn, jf. 3.1.

Bestemmelser som skulle begrense utenlandske navneformer fantes i den gamle loven. De ble ikke med i den nye loven, dels for å oppnå lik behandling og dels som følge av internasjonalisering.

2.1.1. Forenkling

En kunne valgt å ha ulik praksis for folk fra ulike kulturer. En måte å gjøre det på er at en behandler folk fra ulike kulturer i samsvar med skikken hjemme, f.eks. muslimsk, tamilsk, russisk og islandsk skikk. En slik praksis gjaldt i noen grad under den gamle loven (NOU 2001:1 s. 39-43, pkt. 3.8).

En annen måte å ta hensyn til hjemmekulturer er å ta hensyn til internasjonal privatrett. Der gjelder disse to hovedprinsippa:

- a) *Statsborgerprinsippet*, også kalt *nasjonalitetsprinsippet*, som vil si at folk skal behandles etter lovene der de er statsborger.
- b) *Bostedsprinsippet*, også kalt *domisilprinsippet*, som vil si at folk skal bli behandla etter lovene i det landet de bor.

Norge bruker bostedsprinsipp som et generelt rettsprinsipp. Under den gamle navneloven tok en med visse tilpassinger hensyn til statsborgerprinsippet i navnesaker for folk fra land som praktiserer det prinsippet. (NOU 2001:1 s. 38-39, pkt. 3.7.)

Om en skulle følge noen av disse prinsippene med tilpassing eller internasjonalt privatrett, ville det ikke bety forenkling. Det ville føre til mange kompliserte regler for saksbehandlerne etter hvert som det kulturelle mangfoldet øker. Dette ønska en ikke, men valgte heller å kombinere forenkling, liberalisering og muligheter for å føre videre mange navnekulturer i Norge. (NOU 2001:1 s. 118–119, pkt. 11.2.)

Et slikt valg av åpenhet innebærer samtidig at en i mindre grad vil sørge for at eldre norsk navneskikk blir videreført uten islett av andre navnekulturer og språkformer. Det ble vist til at dette ikke var noe stort brudd med tidligere praksis (NOU 2001:1 s. 117–118, pkt. 11.1, og s. 52–58, pkt. 4.11).

Valget ble altså at alle skulle følge norsk navnelov i Norge, og at det ikke skulle være avgjørelser etter utenlandske regler. Dette ble stor grad mulig med å sette inn regler i den norske loven som tar hensyn til navneskikker fra mange kulturer, uten at det krever omfattende undersøkelser.

2.1.2. Ikke-diskriminering

Valg av like regler uansett kulturbakgrunn er øg motivert ut fra at det ikke skal være diskriminerende regler. Det følger generelle politiske prinsipper i Norge og i mange andre land. (Ot.prp. nr. 31 (2001–2002) s. 34–35, pkt. 8.2.)

Representanter for innvandrere la vekt på dette også når det gjaldt tilfeller der det ikke var realistisk å komme innvandrerebehova i møte fullt ut. Det viktigste tilfellet av dette var beskytta etternavn. Representantene ønska i den sammenheng ikke noen form for positiv diskriminering slik at innvandrere skulle være unntatt fra regelen om beskytta etternavn. (Sst.)

Forskjellsbehandling av kulturer har fram til nå særlig vært knytta til etternavnsskikker, beskrevet i pkt. 3.1 og 3.2, og til fremmedarta navneformer, omtalt særlig i pkt. 3.3. Løsningene kan være av to typer (Ot.prp. nr. 31 (2001–2002) s. 33–34, pkt. 8.1):

- 1) avvisse fremmedkulturell navnebruk.

- 2) respektere andre folks identitet uttrykt gjennom deres navneskikk, språk o.a.

Løsningen i den nye loven ble å godta annerledesheten og la den få plass i navneloven. Det ble lagt vekt på (Ot.prp. nr. 31 (2001–2002) sst.; og NOU 2001:1 s. 86–87, pkt. 7.5; s. 89–90, pkt. 8.2.1; og s. 117–118, pkt. 11.1):

- a) at det å godta annerledesheten ikke er trussel mot norsk navnetradisjon, mest fordi skillet mellom for- og etternavn i den norske navnetradisjonen blir opprettholdt, og fordi særrettene til etternavn blir opprettholdt
- b) at det ikke vil bety økte problem for kommunikasjon, fordi vi er vant med navneformer som bryter med tradisjonell norsk navneskikk
- c) at det fremmer integrering, fordi deler av innvandrerne kulturbakgrunn ikke blir avvist.

2.2. Ulik behandling av navn

I et viktig tilfelle valgte en å skille norsk kultur og innvandrerkultur. Det ble knytta til hvilke kulturer navna har tradisjon fra, og ikke til personers bakgrunn. Det gjaldt bruk av fornavn som etternavn, fornavn som fins som etternavn, og navn som kan være til ulempe.

Fornavn fra kulturer som ikke skiller mellom fornavn og etternavn, kan nå brukes som etternavn etter de reglene som gjelder i de aktuelle kulturene, jf. pkt. 3.1 og 3.2. Men denne bruken er knytta til navneformene, f.eks. og det tamilske *Srikantharajah* og det muslimske *Husayn*, også kjent under transkripsjonsvarianten *Hussein*. Bruken blir altså ikke knytta til personer. Liste over slike navn fins i Utne 2002c. Innfødte nordmenn med slike navn kan følge samme regler. (Ot.prp. nr. 31 (2001–2002) s. 35–36, pkt. 8.3; NOU 2001:1 s. 121–122, pkt. 11.3.1.6.)

På den måten unngår en at fornavn knytta til norske eller mange av de andre vestlige kulturene ikke kan tas i bruk som etternavn i neste generasjon, som i noen innvandrer kulturer. Denne siste begrensninga

gjelder da både for innvandrere og folk med norsk familiebakgrunn. Foreldre fra alle disse kulturene som har navn som *Per*, *Ola*, *Kari* og *Berit* kan ikke gi barna disse navna som etternavn eller mellomnavn.

Ordninga bygger altså på forskjellsbehandling av navn, men ikke av personer. På denne måten oppnår en blant annet at:

- det ikke blir inngrep mot innvandrer kulturer
- en hindrer oppløsning av sentrale trekk i norsk navneskikk
- ulike navnetradisjoner blir opprettholdt side om side.

(NOU 2001:1 s. 117-118, pkt. 11.1; Ot.prp. nr. 31 (2001-2002) s. 33-34, pkt. 8.1.)

2.3. Likestilling av kjønna

Prinsipper for likestilling mellom kjønn står sentralt i norsk, og mange andre lands, lovverk og forvaltning. De kom til å gripe inn også i reglene for navneskikker med særlig tilknytning til innvandrer kulturene i den nye loven.

Likestillingsprinsipper var og med i den tidligere navneloven, dels fra 1964 og dels gjennom endringer i 1979, men knytta til norsk navneskikk. Det innebar bl.a. at patronym som mellomnavn kunne gis etter både far og mor, f.eks. *Karisdatter*, at barn kunne få etternavn etter mor, og at ektefeller kunne ta konas etternavn som sitt felles etternavn. Tilsvarende regler fins i flere land.

Tradisjonelt står likestillingsprinsipper svakt i navneskikkene i flere innvandrer kulturer. Med bl.a. tamilsk og muslimsk navneskikk får barn fars fornavn som mellom- eller etternavn, jf. pkt. 3.1. Dessuten får koner etter tamilsk skikk ektemannens fornavn som sitt etternavn, jf. pkt. 3.2.

I den nye norske navneloven kan både fars og mors fornavn bli etternavn for barn. Det er begrensa til foreldre med fornavn fra kulturer der en tradisjonelt bruker fars fornavn på denne måten. Dessuten kan bl.a. tamilske menn få sin kones fornavn som sitt etternavn. Jf. pkt. 3.1, 3.2 og 3.4. I praksis vil nok folk oftest følge sine egne skikker, som kan føres vidare uavhengig av likestillingsprinsippene i loven.

3. Inkludering av fjernkulturelle innvandrere i norsk navnelov

Tabell 1 viser de mest sentrale trekk for fjernkulturelle innvandrere som det var aktuelt å ta stilling til i forbindelse med en ny eller revidert navnelov. Tabellen viser typer problem, hva som var kulturbakgrunnen for den aktuelle navnebruken, eller hva som kunne være årsaken til problema i Norge, og hvilken bestemmelse i den nye loven som tok hensyn til dette.

De enkelte punkta i tabellen blir behandla i avsnitta 3.1-3.9, i samme nummerrekkefølge som i tabellen. Navnetypene som er beskrevet i tabellen, ble ikke løst med innføring av regler som var helt like dem som gjaldt i de enkelte kulturene, men og modifisert med prinsipper omtalt under pkt. 2. Dette går fram av omtalen av punkta.

Rett til etternavn som blir omtalt under pkt. 3.1-3.9, følger flere prinsipper. De mest gjennomgripende er:

- 1) Frie etternavn. Det vil si at navna har over 200 etternavnsbærere i Norge og derfor kan gis til andre uten begresning, både som mellom- og etternavn.
- 2) Beskytta etternavn som bare kan tas av dem som har familietilknytning til navna. Det vil si at navna har 200 eller færre etternavnsbærere i Norge og kan tas som mellom- eller etternavn bare av dem som har familietilknytning til navnet som mellom- eller etternavn. Dette siste omfatter dessuten familietilknytning til fornavn med tradisjon fra kulturer som ikke skiller mellom for- og etternavn, jf. pkt. 3.1 og 3.2.

De reglene som blir omtalt i denne artikkelen, dreier seg i hovedsak om hvordan fjernkulturelle innvandrere kan få rett til mellom- eller etternavn når navna enten har 200 eller færre etternavnsbærere i Norge, eller hvordan de kan få ta navn som etternavn når de bare er registrert som fornavn. Dessuten omtales det omvendte, dvs. å få ta fornavn som er registrert bare som etternavn. Navneformer som er uvante for nordmenn, blir og omtalt.

Tabell 1. Trekk som det var særlig aktuelt å få inn i norsk personnavnlov. Innholdet i tabellen blir omtalt i punkta 3 og 3.1 til 3.9.

Type	Kulturbakgrunn, årsaker	Bestemmelse
1 Fars fornavn som mellomnavn eller etternavn.	Særlig muslimsk, somalisk og tamilsk skikk.	Tilknytning. § 4 1. ledd nr. 3
2 Ektemannens fornavn som kvinners etternavn.	Tamilsk skikk.	Tilknytning. § 4 1. ledd nr. 5
3 Fremmedarta navneformer som kan være til ulempe i Norge.	Bl.a. tamilske, somaliske, muslimske. Skrivemåte, uttale, norsk betydning.	Ikke «vesentlig ulempe». § 10
4 Fornavn fra innvandrerkulturene, reg. bare som etternavn i Norge.	Bl.a. muslimske, somaliske og tamilske	Opphav eller tradisjon. § 8
5 Etternavn fra innvandrerkulturene, reg. bare som fornavn i Norge.	- » -	Opphav eller tradisjon. § 3 3. ledd nr. 3
6 Etternavn i hjemlandet, beskytta i Norge. Dels vanlige i hjemlandet.	- » -	Beskyttelse, senka grense 500 > 200. § 3
7 Retting i rekkefølgen, helst for- og etternavn.	Helst feilføring.	Tilknytning til navna uansett kategori (for-, mellom- og etternavn). § 4 1. ledd nr. 9
8 Stavemåter og transkripsjonsvariasjon.	Kommunikasjonsproblem ved registrering; transkripsjonsmåter.	Retting etter adm. bestemmelse, med dokumentasjon (også for).
9 Forkorting	Bl.a. tamilske og muslimske. Lette kommunikasjon.	Retting etter adm. bestemmelse (også for).

Det fins andre trekk ved navneskikken til de ferkulturelle innvandrene som ikke har blitt innarbeidd i loven. Det gjelder bl.a. disse:

- Alternativ navnerækkefølge, dvs. etternavn før fornavn. Det gjelder skikkene bl.a. blant kinesere, japanere, tamilere og vietnamesere. (NOU 2001:1 s. 41, pkt. 3-8.1.8; Ot.prp. nr. 31 (2001-2002) s. 37, pkt. 8.3.2.)
- Bruk av ikke-norske tegnsett, f.eks. noen tegn i islandsk og øst-europeisk utvidelse av det latinske alfabetet; greske, tamilske og arabiske tegn; tegn fra noen afrikanske alfabet; og kinesiske tegn. (Rundskriv G-20/2002 s. 16, pkt. 2.3-4 [om § 1]; Ot.prp. nr. 31 (2001-2002) s. 46, pkt. 11 [om § 1].)

Samsiske navneformer blir godtatt fullt ut, sjøl om det er tekniske begrensninger i folkeresteret (Skattedirektoratet 1998 s. 131, pkt. 8.1 og 8.3).

Denne framstillinga gjelder, som nevnt, ferkulturelle innvandre. Derfor tar jeg ikke opp forhold som gjelder bl.a. spansk, russisk og annen øst-europeisk navneskikk. Loven er øg tilpassa disse.

Med den nye loven er det overført omfattende beslutningsmyndighet fra fylkesmenn (= landshövding) til de lokale folkeresterkontorene (= kontor for folkbokføring). Dette er fulgt opp med noe opplæring og med rådgivningstjeneste. Erfaring med den praktiske gjennomføringa er i liten grad omtalt i denne artikkelen.

3.1. Fars fornavn som mellomnavn eller etternavn

Bruk av fars fornavn som etternavn er særlig muslimsk, somalisk og tamilsk skikk. Skikkene er tatt inn i den nye loven. Der er de dessuten kombinert med prinsipper fra vår kultur for likestilling mellom kjønn. Vi skal se på bakgrunnen.

Personer med muslimsk navneskikk har i store deler av dette muslimske kulturområdet ei navnerække sammensatt av fornavn, fars fornavn og farfars fornavn, som bl.a. nr. 1, 2 og 3 i tabell 2. Flere navn

kan og være i bruk. Noen områder har skikker med to navn, dvs. eget fornavn og fars, som nr. 6. Tamiler bruker også vanligvis to navn, som vist med nr. 7 og 10 i tabell 3. Videre fins det en muslimsk skikk med bruk av et arvelig etternavn sammen med eget fornavn og ev. fars fornavn, som nr. 7 og 8 i tabell 2.

Dessuten har en i noen av landa med muslimsk navnetradisjon gått over til faste etternavn, slik at også navn av fornavnstype går i arv som faste etternavn. Kvinner beholder normalt hele navnerukka hele livet. Muslimske navneskikker er omtalt mer utførlig i Utne 2002b.

Vi skal se på hvordan disse skikkene har blitt og blir behandla etter norske navnelover.

Navnebærer nr. 4 i tabell 2 viser hvordan barn innen muslimsk navnetradisjon normalt ble plassert i det norske folkeregisteret under den gamle navneloven. Tilsvarende for familier blir vist som nr. 8 i tabell 3. Med den gamle loven var det et absolutt krav om at barn måtte få etternavn som og var etternavn for en av foreldra, slik som etternavnet *Ahmed* både for far og sønn.

Under den gamle loven ble fars fornavn ofte ført inn som fornavn nummer to. Det var eneste mulighet fram til 1998. Fra da av ble det mulig å gi barn fra kulturer med slik skikk en av foreldras fornavn som mellomnavn (NOU 2001:1 s. 42, pkt. 3.8.3.1).

Problemstillinger ved lovendringa:

- a) Skal en føre videre regelen fra den gamle navneloven om at barn måtte ha en av foreldras etternavn?
- b) Skal en godta fremmedkulturelle navneskikker med at barn fikk fars fornavn som mellom- eller etternavn?

Løsning:

- 1) Regelen om at barn måtte ha en av foreldras etternavn ble oppheva med den nye loven (Rundskriv G-20/2002 s. 9-10, pkt. 1.2).
- 2) Den fremmedkulturelle skikken ble innført når det gjaldt fornavn fra en kultur der fars fornavn blir til etternavn for barn. I norske register blir de mellom- eller etternavn.

Tabell 2. Muslimske navn. Noen eksempler på navnerækker etter muslimsk tradisjon, gammel norsk lov og ny norsk lov.

	fornavn	mellomnavn	etternavn	musl. trad.	norsk lov
Tre navn:					
1 far	<i>Amir</i>	<i>Husayn</i>	<i>Ahmed</i>		
2 mor	<i>Fatima</i>	<i>Hassan</i>	<i>Ibrahim</i>		
3 sønn, alt. 1 muslimsk tradisjon	<i>Rashid</i>	<i>Amir</i>	<i>Husayn</i>		
		fars fornavn	farfars fornavn	ja	ny
4 sønn, alt. 2 tidl. norsk lov	<i>Rashid</i>	<i>Amir</i>	<i>Ahmed</i>		
		(ev. 2. fornavn)	fars etternavn	nei	gl., ny
5 sønn, alt. 3 ny lov m. likestilling	<i>Rashid</i>	<i>Fatima</i>	<i>Aisha</i>		
		mors fornavn	mormors / farmors fornavn	nei	ny
To navn:					
6 sønn, alt. 4 i noen områder	<i>Rashid</i>		<i>Amir</i>		
			fars fornavn	ja	ny
Med arvelig etternavn:					
7 far	<i>Amir</i>	<i>Husayn</i>	<i>al-Husayni</i>		
8 sønn i noen områder	<i>Rashid</i>	<i>Amir</i>	<i>al-Husayni</i>		
		jf. nr. 3, 4, 6		ja	gl., ny

3) Prinsippet om likestilling ble innført samtidig, slik at en alternativt kunne føre videre mors fornavn som mellom- eller etternavn til barn. Jf. pkt. 2.3.

Vi skal se mer på dette ved hjelp av eksemplene i tabell 2. Den inneholder en tenkt familie med *far* og *mor*, nr. 1 og 2. Under dem er det ført opp en sønn med fire alternative navnerækker. Skikker og lovbestemmelser for døtre er omtalt nedenfor.

Til høyre i tabellen er det med kolonner som viser om navnerykkene følger muslimsk tradisjon, og hvilken av de norske lovene

som tillater de forskjellige rekkene. «gl.» vil si den gamle loven som gjaldt til 2003, men med de endringene i praktisering av loven som JD gjorde fra slutten av 1990-tallet.

Nr. 3, *sønn alt. 1*, viser den tradisjonelle navnerække med fornavn, fars fornavn og farfars fornavn. Dette er ei mulig navnerække med den nye navneloven, men var det ikke med den gamle.

Med den nye loven kan folk med navneskikk som dette ta fornavna til de to foregående generasjonene i den rekkefølgen de vil, f.eks. slik at farfars fornavn kan bli mellomnavn, og fars kan bli etternavn, eller at farens kan bli mellomnavn og morfarens kan bli etternavn. Disse frie plasseringene følger normalt ikke skikkene der navna kommer fra, men de er satt inn for å gjøre loven generell.

Tamilene har en tilsvarende tradisjon, men bare for eget fornavn og fars fornavn. Se omtale under nr. 6.

Nr. 4, *sønn alt. 2*, viser navnerække etter den gamle loven, som òg er omtalt ovenfor. Dette er fortsatt mulig. Tabell 3, eksempel nr. 8, viser hvordan en liknende navneskikk hos tamilene har blitt og blir behandla.

Nr. 5, *sønn alt. 3*, viser hvordan navnerække kan være med likestillingsprinsipper som er ført inn i den nye loven. Det vil si at mors fornavn kan bli mellom- eller etternavn for barn. I dette eksempelet er også ei av bestemødrene fornavn ført opp. Det kan være mormors eller farmors fornavn. Tabell 3, nr. 9, viser ei liknende behandling for folk med tamilsk navneskikk.

Nr. 6, *sønn alt. 4*, viser system med bare to navn, som fins i deler av det muslimske kulturområdet. Der er fars fornavn helst etternavn, som i eksempelet. Men etter loven kan en òg bruke mors fornavn, eller et fornavn fra en av de fire besteforeldra. Tilsvarende skikk med to navn er det normale for tamilsk navneskikk, eksempler er vist som nr. 7-10 i tabell 3.

Nr. 7 og 8 er eksempel på et arvelig etternavn. Med den nye loven vil det være mulig å kombinere to av navna som ikke er brukt som fornavn for den aktuelle personen, til et dobbelt etternavn med bindestrek, f.eks. *Amir-al-Husayni* eller *al-Husayni-Amir*.

Som omtalt under de enkelte punkta følger kvinner etter tradisjo-

Tabell 3. Tamilske etternavn for ektefeller og barn. Skikker og noen muligheter etter norske navnelover. Døtre har etter den nye loven samme muligheter som sønner. Nr. 7-10 er omtalt under pkt. 3.1.

gl. = gammel lov fra 1964, slik den ble praktisert før 2003

ny = ny lov fra 1.1.2003

	fornavn	etternavn	etternavns- opphav	tamilsk trad.	norsk lov
1 far, alt. 1	<i>Srinanthakumar</i>	<i>Yogalingam</i>	fra før	ja	gl., ny
2 far, alt. 2	<i>Srinanthakumar</i>	<i>Jeyaluxmy</i>	konas fornavn	nei	ny
3 far, alt. 3	<i>Srinanthakumar</i>	<i>Mohanachandran</i>	konas tidl. etternavn	nei	gl., ny
4 mor, alt. 1	<i>Jeyaluxmy</i>	<i>Srinanthakumar</i>	mannens for- navn	ja	ny
5 mor, alt. 2	<i>Jeyaluxmy</i>	<i>Yogalingam</i>	mannens etter- navn	nei	gl., ny
6 mor, alt. 3	<i>Jeyaluxmy</i>	<i>Mohanachandran</i>	etternavn før ekteskap	nei	gl. & ny
7 sønn, alt. 1	<i>Ramarajah</i>	<i>Srinanthakumar</i>	fars fornavn	ja	ny
8 sønn, alt. 2	<i>Ramarajah</i>	<i>Yogalingam</i>	fars etternavn	nei	gl., ny
9 sønn, alt. 3	<i>Ramarajah</i>	<i>Jeyaluxmy</i>	mors fornavn	nei	ny
10 dtr., alt. 1	<i>Jeyakumari</i>	<i>Srinanthakumar</i>	fars fornavn	ja	ny

nen i de omtalte kulturene samme system som menn, men bare med mannsnavn som etternavn, tilsvarende nr. 3 og 6 i tabell 2 og nr. 7 i tabell 3. Begge kjønn blir likebehandla etter den nye norske loven, dvs. som nr. 3-6 i tabell 2 og som nr. 7-10 i tabell 3.

3.2. Ektemannens fornavn som kvinners etternavn

Blant de norske innvandrere er det nå først og fremst tamilene som har skikken med at konene tar mannens fornavn som etternavn. Pakistanske innvandrere har òg en slik skikk (NOU 2001:1 s. 39-40, pkt. 3.8.1.3). Denne skikken er tatt med i den nye loven. Den er dessuten kombinert med regler om likestilling mellom kjønna, tilpassa prinsipp i norsk forvaltning, jf. pkt. 2.3. Vi skal se på bakgrunnen.

Koner tar etter tradisjonen ektemannens fornavn som sitt etternavn, som nr. 4 (*mor, alt. 1*) i tabell 3. Menn endrer ikke navn.

Tabell 3, nr. 1-6, viser viktige varianter for hvordan ektefeller kan ta i bruk eget eller den andres navn etter den gamle og nye navneloven. Kolonnene til høyre viser hva som er tamilsk tradisjon og hva som har vært eller er mulig etter norsk navnelov. Nr. 1, 3, 5 og 6 viser at de etter den gamle navneloven måtte følge det som var hovedreglene i loven, dvs. enten beholde eget etternavn eller ta ektefellellens.

Fra omkring 1996 ga JD tamilske menn anledning til å bytte rekkefølgen på sine navn. På den måten fikk de samme etternavn som kone og barn, som tidligere hadde fått sine etternavn fra mannens fornavn. Dette gjorde det bl.a. mulig for alle i familien, og bl.a. nye barn å få samme etternavn. Grunnen til at en snudde mannens navn istedenfor resten av familien, var at det var mer ønskelig blant tamilske navnebærere. Dette ble for øvrig gjort med bakgrunn i en generell praksis med retting av navnerækkefølgen, jf. pkt. 3.7. (Justisdepartementet 1997.)

Problemstillinger:

- a) Skal en kreve at koner òg så fra tamilsk kultur, og ev. andre kulturer med tilsvarende skikk, enten beholder sitt etternavn eller tar ektemannens etternavn, som i den gamle loven?
- b) Skal en tillate at koner fra bestemte kulturer får ta sin ektemanns fornavn som etternavn?

Løsning:

- 1) Alternativ b ble innført, og en knytta det bare til navn med tradisjon fra en kultur med slik skikk (jf. pkt. 2.2).
- 2) Likestillingsprinsipper ble innført. Det innebærer at det er lik rett for begge ektefeller å ta den andres fornavn som etternavn.

Med den nye loven kan koner altså følge den tamilske tradisjonen med å ta mennens fornavn, som nr. 4 (*mor, alt. 1*) i tabell 3. Alternativa 2, 3, 5 og 6 for ektefellellene viser løsninger etter norsk lov, men ulikt tamilsk tradisjon. Et eksempel er at menn kan ta konas fornavn som etternavn, nr. 2.

For barn viser tabellen alternativer etter gammel og ny norsk lov. Blant annet var det slik at gammel lov ikke tillot dem å følge tradisjonen. Det er omtalt under pkt. 3.1.

Siden mange av navna er lange, dvs. sammensatte av to eller tre navn, vil en kunne forkorte navna samtidig med at en fører dem videre til ektefelle eller barn. Jf. pkt. 3.9 om forkorting.

3.3. Fremmedarta navneformer som kan være til ulempe i Norge

Med den nye loven ble reglene om bruk av fremmedarta navneformer liberalisert. Det gjelder en regel om «vesentlig ulempe», men i stor grad vil slike navn godtas dersom foreldra eller søkerne ønsker dem etter å ha blitt gjort oppmerksomme på hva som kan være ulempen. Viktige motiv for liberalisering av dette er likestilling av kulturer og forenkling, og at det ble lagt vekt på tradisjon for navna. Grunnene til ulempe har særlig vært at navna:

- har vanskelige skrivemåter
- er svært lange
- er vanskelige å uttale
- likner ord med uheldig betydning, f.eks. tabuord
- er i bruk for motsatt kjønn
- er vanskelige å kjønnsbestemme.

Navn med slike egenskaper er kjent fra de fleste kulturer, bl.a. tamilske og muslimske. Det er lagt til rette for godkjenning av de fleste av disse navna i den nye loven.

Allerede i slutten på 1990-tallet godtok JD i hovedregelen utenlandske navn uten begrensninger for innvandrere sjøl om de kunne være vanskelige å kjønnsbestemme for nordmenn. Utgangspunktet var en avgjørelse av den norske Sivilombudsmannen i 1995, om *Mawuli* for en gutt med ghanesisk far. (Sivilombudsmannen 1995; Rundskriv G-81/99 pkt. 2.1.)

Fra 1999 avviste JD heller ikke navn fra slike kulturer når de hadde uttale eller skrivemåter som var vanskelige for normenn. Bl.a. har *Mpho* blitt godtatt for en gutt fra Somalia (Rundskriv G-81/99 pkt. 2.3; NOU 2001:1 s. 42, pkt. 3.8.2). Navnet hadde vært avvist tidligere (Rundskriv G-150/91 s. 41). *Mpho* blir brukt for begge kjønn i noen afrikanske kulturer. Samme behandling kunne òg gjelde svært lange navn. Se òg pkt. 3.9 om forkorting.

En av typene er navn som likner norske ord med negativ eller tabubelagt betydning. Guttenavnet *Musa*, med tradisjon fra muslimsk navneskikk, har vært avslått (NOU 2001:1 s. 42, pkt. 3.8.2.1).

Slike navn har normalt ikke blitt godtatt under den gamle loven (NOU 2001:1 s. 42, pkt. 3.8.2).

Se ellers omtalen av stavemåter under pkt. 3.8 og lange navn under pkt. 3.9.

Problemstillinger (Ot.prp. nr. 31 (2001–2002) s. 38–39, pkt. 8.4):

- a) Skal en føre videre tidligere norsk praksis med å nekte en del fremmedarta navneformer som kan være til ulempe i Norge?
- b) Skal en åpne fritt for navneformer med utenlandske tradisjoner?

Løsning:

- 1) Samme lovregler ble innført for alle, dvs. en kunne som hovedregel godta fornavn som har opphav eller tradisjon som fornavn i Norge eller andre steder.

- 2) Det ble innført krav om at folkeregistera skal informere foreldre om at navnevalget kan være lite heldig i Norge. Dermed skal en la foreldra avgjøre. (Rundskriv G-20/2002 s. 53, pkt. 5.4) Det vil i praksis omfatte alle typene ovenfor.

3.4. Fornavn fra innvandrerklulturene, registrert bare som etternavn i Norge

Som følge av skikken med bruk av fornavn som etternavn, vist i tabellene 2 og 3, vil det være tilfeldig om et navn blir registrert første gangen som fornavn eller som etternavn i det norske folkeregisteret. Både gammel og ny lov har bestemmelser som normalt hindrer bruk av etternavn som fornavn. Fra 1999 har det blitt gjort unntak for fornavn fra kulturer som ikke skiller mellom for- og etternavn (Rundskriv G-81/99 pkt. 3.2).

Problemstillinger:

- a) Skal en nekte å godkjenne fornavn som er like etternavn oppført i det norske folkeregisteret, når navna ikke har fornavnstradisjon i Norge?
- b) Innvandrere med muslimsk navneskikk bruker tradisjonelt mange av de samme navneformene som for-, mellom- eller etternavn. Skal en mer liberale praksis inn i loven, den fra 1999 eller en enda mer liberal?

Løsning:

- Navn som er i bruk både som for- og etternavn i innvandrerkluture, vil folk få godkjent som fornavn sjøl om de er i bruk bare som etternavn i Norge. Dette følger et generelt prinsipp i loven om at navn med opphav eller tradisjon som fornavn, blir godkjent som fornavn, jf. pkt. 2.2.

De muslimske mannsnavna *Abak* og *Abboud* er eksempler på dette, med 15 og 5 etternavnsbærere pr. 1.1.2003, og ingen fornavnsbærere

(Statistisk sentralbyrå 2003, som dessuten er grunnlag for tilsvarende informasjon i det følgende). Disse navna kan gis som fornavn for gutter fordi navna har tradisjon fra en kultur som ikke skiller mellom for- og etternavn.

Ei liste over slike navn fra kulturer som ikke skiller mellom fornavn og etternavn, fins i Utne 2002c. Utne 2003 har omtale av slike skikker og av lista.

3-5. Etternavn fra innvandrerklulturene, registrert bare som fornavn i Norge

Dette punktet gjelder ønske om etternavn i tilfeller der navnet bare fins som fornavn i det norske folkeregisteret. Dette skiller seg fra pkt. 3-4, med at det er navnekonflikt motsatt vei.

Problemstillinger:

- a) Skal en nekte å godkjenne et navn som etternavn når det er likt et navn som bare er fornavn i det norske folkeregisteret?
- b) Innvandrere med muslimsk og tamilsk navneskikk bruker mange av de samme navneformene som for- eller etternavn. Skal navn som blir brukt som både for- og etternavn i andre kulturer også kunne godkjennes som etternavn hos oss?

Løsning:

– Navn som er i bruk både som for- og etternavn i innvandrerklulturene, blir godkjent som etternavn sjøl om de er i bruk som fornavn. I praksis vil dette si nye etternavn i Norge. Med den nye loven gjelder dette både manns- og kvinnenavn fra kulturer som ikke skiller mellom fornavn og etternavn, jf. pkt. 3.1 og 2.3. Navn som kan tas som etternavn, kan òg tas som mellomnavn.

Det muslimske mannsnavnet *Nabil* et eksempel. Det hadde 65 fornavnsbærere i Norge pr. 1.1.2003, og ingen etternavnsbærere. Det kan altså gis som etternavn uavhengig av om søkeren har familietilknyt-

ning til navnet eller ikke. (Rundskriv G-20/2002 s. 49-50, pkt. 5.2; s. 31-32, pkt. 3.4, nr. 3; s. 21-22, pkt. 2.3.7.1).

I den muslimske tradisjonen er det i praksis mannsnavn som blir brukt som etternavn, som vist i tabell 2. Det samme er det i den tamilske, slik det går fram av tabell 3. Fordi den nye loven gir generell adgang til å ta navn av begge kjønn fra slike kulturer som etternavn, vil det si at en fritt også kan ta kvinnenavna *Amina* og *Aida* som etternavn. De har hhv. 431 og 363 fornavnsbærere pr. 1.1.2003, men ingen etternavnsbærere.

Det er krav om at disse navna har tradisjon fra den aktuelle kulturen, men de må ikke ha opphav der. (Rundskriv G-20/2002 s. 31-32, pkt. 3-4.) I praksis kan dette innebære at navn fra vestlig kultur har vært brukt i hjemlanda til innvandrerklulturene, f.eks. *George* og *Andrew* fra tamilsk tradisjon.

3.6. Etternavn i hjemlandet, beskytta i Norge

Etternavn i hjemlanda er ofte beskytta i Norge, slik at søkere ikke kan få dem uten å dokumentere tilknytning i familien.

Med den gamle loven ble etternavn for innvandrere og innfødte nordmenn også behandla etter den samme bestemmelsen. Det ble ikke lagt vekt på om navnet var vanlig der innvandrerne kom fra.

Problemstillinger:

- a) Skal en nekte å godkjenne etternavn for innvandrere når bruken i Norge er under grensa for beskyttelse i Norge? Grensa var 500 under den gamle loven. (NOU 2001:1 s. 90-91, pkt. 8.2.2.)
- b) Skal en godkjenne etternavn for innvandrere når navna er vanlige i deres hjemland eller hjemmekultur? (Sst.)
- c) Skal en senke beskyttelsesgrensa slik at færre etternavn blir beskytta, og på den måten gjøre det enklere å få etternavn bl.a. fra innvandrerklulturene? Det ble foreslått å senka grensa fra 500 til 200. (NOU 2001:1 s. 92-93, pkt. 8.2.3.2.)
- d) Kan en sørge for at alle nye etternavn i Norge ikke blir beskytta, og på den måten i alle fall sikre at bl.a. nye innvandreretternavn i lan-

det etter at loven trer i kraft, ikke blir beskytta? Forslaget var også grunnlagt uavhengig av innvandrer navn, særlig med forholdet til særretter i vår tid. (NOU 2001:1 s. 91-92, pkt. 8.2.3; og s. 90-91, pkt. 8.2.2.)

Arbeidsgruppa som la fram det første forslaget til ny lov, la vekt på pkt. c og d. I sitt reviderte forslag strøk JD ordninga med å la nye navn bli ubeskytta, dvs. pkt. d. De tok hensyn til synspunkter fra høringa (= remiss). Begrunnelsen var at det var mange mulige navn for dem som ville ha et nytt navn, og at det ville være et ønske om vern. Dette var en argumentasjon som særlig tok hensyn til andre behov enn innvandrenes. (Ot.prp. nr. 31 (2001-2002) s. 18-19, pkt. 5.3.) JDs forslag fikk støtte i Stortinget. Det ble altså vedtatt ei beskyttelsesgrense på 200 bærere og at alle nye navn fortsatt skulle bli beskytta. Dette er alternativ c ovenfor.

Kombinert med dette ble spørsmål b, med antall bærere utenfor Norge, avvist både av arbeidsgruppa, og senere av JD og Stortinget. Grunnvinga til arbeidsgruppa var at det i praksis vil det være umulig å få tallopplysninger fra ett eller flere andre land på en måte som gjør navneretten rettfærdig. Dessuten vil det være et svært omfattende arbeid. (Jf. referanserne ovenfor.)

Løsning:

Innvandrerer får godkjent etternavn etter bruken i Norge og etter regelen om beskyttelse. De må enten være:

- 1) ikke beskytta som etternavn i Norge, dvs. etternavn som har flere enn 200 bærere
- 2) ikke i bruk som etternavn her i Norge
- 3) eller verken for- eller etternavn i Norge, f.eks. det muslimske mannsnavnet *Nabit*.

Dessuten kommer navn de har tilknytning til, jf. nedenfor og pkt. 3-1.

Med den nye loven ble grensa, som nevnt, satt til minst 200 bærere.

Det innebærer at hvem som helst kan få *Osman* som etternavn fordi det har 360 bærere.

Etternavn som er i bruk som etternavn av 200 eller færre, er beskytta. Det innebærer at de som ønsker slike navn, må ha samtykke fra alle bærere. Det vil i praksis vil si alle som er myndige. Denne regelen er lik for navn med norsk opphav og med opphav i f.eks. innvandrer kulturer. Det er bruken i Norge som teller.

Dersom noen søker om en beskytta transkripsjonsvariant (jf. pkt. 3.8), vil en kunne få navneforma når de følgende vilkåra er oppfylt: Navnet kommer fra en kultur som ikke skiller mellom for- og etternavn. Summen av alle transkripsjonsvarianter av navnet som etternavn er godt over beskyttelsesgrensa, og søkeren har slektstilknytning til ei av formene som etternavn. (Rundskriv G-20/2002 s. 38-39, pkt. 3.5.8.) Noen eksempler skal vise det.

Alle de følgende navna vil sannsynligvis ha mulighet for å bli godkjent som etternavn for en slik søker fordi alle er varianter av etternavn som samla er godt over beskyttelsesgrensa: *Osman* (360), *Osman* (minst 1), *Usman* (12) og *Uthman* (0; «th» uttalt som i engelsk «math»). (Tall fra: Statistisk sentralbyrå 2003 og *Skattelistene for 2002*.)

Det er, som nevnt ovenfor og innledningsvis under pkt. 3, unntak for navn som folk har tilknytning til blant egne forfedre og formødre. Etter hovedregelen i loven gjelder det etternavn eller mellomnavn tilbake til tippoldeforeldre. Dessuten gjelder det fornavn til foreldre og besteforeldre når det er navn fra kulturer som ikke skiller mellom for- og etternavn. Jf. pkt. 3-1.

Søknader fra innvandrerer som ønsker etternavn fra hjemmekulturen, men som er beskytta i Norge, er vanskelige å behandle. Grunnen er at det er store kommunikasjonsproblem både på grunn av språkkunnskap og kulturforskjeller. Dessuten mangler søkerne ofte dokumentasjon som kanskje kunne vist tilknytning til navnet i hjemlandet. Nettopp dette siste oppgir de ofte som grunn i søknadene. Eller de skriver at alle navna ved misforståelser ikke har kommet med i papirene da de registrerte seg ved innvandring til Norge.

3.7. Retting i navnerekkefølgen – bytte for- og etternavn

Ved innvandring blir mange navn registrert under gale kategorier, f.eks. fornavn som etternavn og omvendt. Dette følger nok så naturlig av kommunikasjonsproblemer hos alle parter. En grunn kan være skje-maer som folk møter i forskjellige land. Noen av dem krever fornavn først og etternavn sist, mens andre skal ha etternavn først og fornavn sist. Dessuten er det vanlig med «etternavnet» først etter tamilsk skikk.

Både med gammel og ny lov får folk endre på slike rekkefølger, men slik at behandlingen har blitt forenkla nå. (Rundskriv G-150/91 s. 10; NOU 2001:1 s. 41, pkt. 3.8.1.9; Lov 29. mai 1964 nr. 1 om *person-namn, med endringer* § 5 [nylaging] og § 9 nr. 6 [unntaksbestemmelse for tilknytning]); § 4 i. ledd nr. 9 i den nye loven; Rundskriv G-20/2002 s. 38, pkt. 3.5.8.)

Ei kvinne kan f.eks. opprinnelig være registrert med farfars fornavn *Hakim* i fornavnsfeltet, med sitt kvinnenavn *Fatima* som fornavn nummer to eller som mellomnavn, og fars fornavn *Nadir* som etternavn, slik:

Hakim Fatima Nadir.

Eller hun kan ha fått denne rekkefølgen der hennes kvinnenavn er etternavn:

Nadir Hakim Fatima.

Normalt vil de ha det slik, med fornavn, fars fornavn og farfars fornavn, helst som fornavn, mellomnavn og etternavn:

Fatima Nadir Hakim.

3.8. Stavemåter, transkripsjon

Noen ønsker å få endra stavemåten av navn. Grunnen kan være feilregistrering ved innvandring, at de ser at andre med samme navn får det stava på andre måter her i landet, eller at de er vant med en annen transkripsjon fra hjemlandet (Utne 2002b s. 83–87 og 89). Under den gamle loven ble slike rettinger gjennomført i folkeregistrene. Det var

en administrativ praksis som ikke var knyttet til loven. Dette ble videreført. Det blir normalt stilt krav til dokumentasjon på hva som skal være rett skrivemåte. (Rundskriv G-150/91 s. 12–13; Rundskriv G-20/2002 s. 16–17, pkt. 2.3.5.) I praksis vil det si en transkripsjonsmåte som er i bruk.

3.9. Forkorting

Blant annet tamilske og muslimske navn er ofte lange. Hensikten med å forkorte lange navn er å lette kommunikasjon. Fra tida med gammel lov godtok en at innvandrere med nanveformer som var vanskelige å si eller skrive for nordmenn, fikk forenkle navna sine. De fikk f.eks. beholde bare en del. (Rundskriv G-20/2002 s. 16–17, pkt. 2.3.5.) På samme måten som for pkt. 3.8 er det også her retting etter en administrativ bestemmelse som er ført videre (sst.). Jf. øg pkt. 3.3.

Lange navn i innvandrerkulturer er ofte sammensatt av flere navn eller forledd (Utne 2002b, Utne 2003). Her er noen eksempler, sammen med enkeltnavn og transkripsjonsmåter som det vil være mulig å finne i oppslagsverk:

– tamilsk transkripsjonsvariant:

Srinantakumar (Sri, Nantha/Nanda og Kumar)

– somalisk variant av et muslimsk navn:

Abdirahmaan (Abd al-Rahman)

– muslimsk transkripsjonsvariant:

Abdelmoussaouir (Abd al-Musawwir)

4. Oppsummering

Denne artikkelen viser hvordan den nye norske personnavnloven som gjelder fra 1.1.2003, har åpna opp for fremmedkulturelle navneskikker. I prinsippet er det løst uten særregler for bestemte kulturer. Sentralt står muligheten for å videreføre skikker med bruk av fornavn som etternavn for barn og ektefeller. Det er dessuten tatt hensyn til at samme navn blir brukt som for- og etternavn i samme kultur. Retten

til bruk av et navn som for- eller etternavn er bestemt av at navnet har slik tradisjon, og det er ikke en betingelse at navnesøkeren har tilknytning til en slik kultur. Loven hindrer ikke bruk av fremmedarta navneformer.

Litteratur og forkortinger

JD = Justisdepartementet, Det kongelige justis- og politidepartementet Justisdepartementet. 1997. *Navnesaker – innflyttere fra Sri Lanka*. Brev til fylkesmannen i Oslo og Akershus, 27.01.97.

Lov 29. mai 1964 nr. 1 om personnavn, med endringer.

Lov 2002-06-07 nr 19: *Lov om personnavn (navneloven)*. <http://www.lovdatabank.no/>

NOU 2001:1 *Lov om personnavn. Tradisjon, liberalisering og forenkling*. Statens forvaltningstjeneste: Oslo, 2001. Nettadresse: <http://odin.dep.no/jd/norsk/publ/utredninger/NOU/012001-020010/>

Ot.prp. nr. 31 (2001-2002) *Om lov om personnavn (navneloven)*. Det kongelige justis- og politidepartementet, Oslo 2002. Nettadresse: <http://odin.dep.no/jd/norsk/publ/otprp/012001-050042/>

Reisøter, Guro, 2004: Med babelske navn i bagasjen. Registrering og bruk av uvanlige navn ved innvandring til Norge. [I denna volym.]

Rundskriv G-150/91. 10. desember 1991. *Lov 29. mai 1964 nr. 1 om personnavn*. Det kongelige justis- og politidepartementet, Oslo 1991.

Rundskriv G-36/98. 1.4.1998. Jnr. 98/743. *Navneloven – nye retningslinjer*. Det kongelige justis- og politidepartementet, Sivilavdelingen, Oslo

Rundskriv G-81/99. 17.11.1999. *Navneloven – nye retningslinjer*. Det kongelige justis- og politidepartementet, Oslo. Nettadresse: <http://odin.dep.no/jd/norsk/regelverk/rundskriv/012001-990034/>

Rundskriv G-20/2002. 15. november 2002. *Lov om personnavn 7. juni 2002 nr. 19*. Det kongelige Justis- og politidepartementet, Oslo 2002. Nettadresse: <http://odin.dep.no/jd/norsk/regelverk/rundskriv/012101-250014/>

Sivilombudsmannen 1995 = Stortinget. *Dokument nr. 4 (1995-96). Melding for året 1995 fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen*. Oslo 1996. [Rett til å velge fornavn til gutt med norsk mor og ghanesisk far. Sak 95-1326.]

Skattedirektoratet, 1998: *Håndbok i folkeregistrering. En veiledning for folkeregistrering, versjon 1.2, november 1998*.

Skatteløstene for 2002. Skatteetaten, Oslo, 2003. [Lagt ut på nettsider hos flere massemedier.] Nettadresse, bl.a.: <http://www.bt.no/skatt/>.

Sst. = samme sted, dvs. samme sted som forrige referanse. Tilsvarende *ibid*. Statistisk sentralbyrå, 2003: *Navnestatistikk 2002*. Nettadresse: <http://www.ssb.no/navn/>. [Oppdatert med navnestatistikk pr. 1.1.2003.]

Utne, Ivar, 2002a: *Ny personnavnlov. I: Nytt om navn* 36. Oslo. S. 11-18.

— 2002b: *Arabiske navn i Norge. I: Navn og Nemme* 19. Bergen. S. 77-92.

— 2002c: *Navn som har tradisjon i en kultur som ikke skiller mellom fornavn og etternavn*. Lagt ut 28.10.2002. Nettadresse: <http://www.hf.uib.no/i/nordisk/navneliste.htm> [Navneliste med ca. 6300 navneformer, for avgjørelser etter personnavnloven.]

— 2003: *Navnetradisjon som ikke skiller mellom for- og etternavn. I: Nytt om navn* 37. Oslo. S. 24-27.

Summary

IVAR UTNE

Foreign name traditions and the new Norwegian Personal Name Act. Needs and rules

The central aims of the name act are to protect name traditions, and to liberalise and simplify applications for personal names. The article describes how this is applied to name traditions for immigrants from distant cultures, mainly Muslim and Tamil. One of the most central onomastic themes concerns the use of first names as surnames, for example, *Husayn*. Other themes include names with foreign spelling and names that may be mixed with Norwegian words which are not suitable for personal names.